

Aneta Bilaska¹

ZNACZENIE KREDYTU BANKOWEGO JAKO ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PRZEDSIĘBIORSTW W POLSCE

Streszczenie

Celem artykułu jest analiza finansowania przedsiębiorstw kredytem w Polsce w latach 2018-2023. W niniejszej publikacji przedstawiono istotę kredytu bankowego, omówiono podział źródeł finansowania i czynniki decydujące o ich wyborze. Ponadto zaprezentowano ofertę kredytów i pożyczek dla przedsiębiorstw pochodzących z trzech wybranych banków. Na koniec poddano analizie dane statystyczne dotyczące wartości kredytów udzielonych przedsiębiorstwom w latach 2018-2023.

Słowa kluczowe: źródła finansowania, kredyt bankowy, kredyt obrotowy, kredyt inwestycyjny, przedsiębiorstwo.

WSTĘP

Deficyt kapitału stanowi barierę w rozwoju podmiotu gospodarczego oraz wpływa w sposób negatywny na jego dochody oraz konkurencyjność. Dlatego wybór optymalnego źródła finansowania jest kluczowy dla przedsiębiorstwa. Jednym ze sposobów na pozyskanie przez firmę kapitału jest zaciągnięcie kredytu bankowego. Wiele przedsiębiorstw wykorzystuje to źródło finansowania.

Celem artykułu jest analiza finansowania przedsiębiorstw kredytem w Polsce w okresie 2018-2023. Pracę napisano na podstawie dostępnej literatury, artykułów naukowych oraz innych źródeł, w tym udostępnianych w zasobach Internetu. Do przeprowadzonych analiz wykorzystano dane statystyczne z baz danych Narodowego Banku Polskiego.

W pracy przedstawiono istotę, pojęcie oraz rodzaje kredytów dla przedsiębiorstw, wskazano na istotne różnice między kredytem a pożyczką. Zaprezentowano podział

¹ Studentka kierunku Finanse i Rachunkowość – studia II stopnia, Wydział Ekonomii i Finansów, Uniwersytet Radomski im. K. Pułaskiego, e-mail: 110898@student.urad.edu.pl.

źródeł finansowania przedsiębiorstw oraz dokonano analizy aktualnej oferty kredytów i pożyczek dla przedsiębiorstw pochodzących z trzech wybranych banków. Analizie poddano również dane dotyczące wartości kredytów udzielonych przedsiębiorstwom w latach 2018-2023.

1. ISTOTA KREDYTU BANKOWEGO

Istotą działalności banków jest udzielanie kredytów i pożyczek. Według art. 69. 1 ustawy Prawo bankowe „przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu”². Udzielanie kredytów jest jedną z czynności bankowych wymienionych w art. 5 ustawy Prawo bankowe³. Do szczególnych cech kredytu należą:

1. Zwrotność – obowiązek zwrotu kredytu w ustalonym z bankiem terminie;
2. Celowość – kredyt udzielany jest na konkretny cel;
3. Odpłatność – zobowiązanie do zwrotu bankowi, poza pożyczonym kapitałem, odsetek oraz uiszczenie wszystkich opłat i prowizji związanych z udzieleniem kredytu⁴.

Natomiast przez umowę pożyczki należy rozumieć stosunek cywilno-prawny, zgodnie z którym pożyczkodawca oddaje na własność pożyczkobiorcy pieniądze (lub oznaczone rzeczy), a pożyczkobiorca zobowiązuje się do oddania tej samej ilości pieniędzy (lub rzeczy tego samego gatunku i jakości)⁵. Często pojęcia „kredyt” i „pożyczka” są mylone i używane zamiennie. W tabeli 1. przedstawiono różnice pomiędzy tymi terminami.

Tab. 1. Różnice pomiędzy kredytem a pożyczką

Kryterium	Kredyt	Pożyczka
Przepisy regulujące	Prawo bankowe, Kodeks cywilny	Kodeks cywilny
Przedmiot umowy	Środki pieniężne	Środki pieniężne lub rzeczy
Termin	Zawsze określony	Może być nieokreślony
Forma udostępnienia	Oddanie środków do czasowej dyspozycji	Przeniesienie własności przedmiotu pożyczki
Udzielający	Bank lub spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa	Osoba, która posiada zdolność do czynności prawnych

² Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, Dz.U. z 1997 r., Nr 140, poz. 939, dostępny [w:] <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19971400939/U/D19970939Lj.pdf> [dostęp: 10.08.2024 r.].

³ Ibidem.

⁴ M. Iwanicz-Drozdowska et. al., *Bankowość, instytucje, operacje, zarządzanie*, Poltext, Warszawa 2017, s. 152.

⁵ Ibidem.

Cd. Tab. 1.

Kryterium	Kredyt	Pożyczka
Forma umowy	Pisemna	Ustna lub pisemna (pisemna powinna być, gdy kwota pożyczki przekracza 500 zł)
Cel wykorzystania	Najczęściej ściśle określony	Dowolny
Kontrola wykorzystania	Tak	Nie jest wymagana
Oprocentowanie	Występuje	Nie jest konieczne

Źródło: M. Iwanicz-Drozdowska et. al., *Bankowość, instytucje, operacje, zarządzanie*, Poltext, Warszawa 2017, s. 153

W systemie bankowym nie ma jednolitego podziału oraz nazewnictwa kredytów udzielanych przez banki. Podmioty będące stronami umowy kredytowej mogą same wpływać zarówno na kształt danej umowy, jaki i formy kredytu. Biorąc pod uwagę kluczowe elementy, które powinna zawierać umowa kredytowa, można wyodrębnić kilka ich rodzajów oraz dokonać klasyfikacji kredytów zgodnie z określonymi kryteriami⁶. Podział kredytów według wybranych kryteriów zaprezentowano w tabeli 2.

Tab. 2. Podział kredytów według wybranych kryteriów

Kryterium	Kredyt
Przeznaczenie	Kredyty obrotowe, kredyty inwestycyjne
Okres kredytowania	Kredyty krótkoterminowe, kredyty średnioterminowe, kredyty długoterminowe
Stawka procentowa	Kredyty o stałym oprocentowaniu, kredyty o zmiennym oprocentowaniu, kredyty o stało-zmiennej stopie procentowej
Preferencyjność	Kredyty komercyjne, kredyty preferencyjne
Sposób spłaty kredytu	Kredyty o ratach annuitetowych, kredyty, w których odsetki płacone są z góry lub z dołu, kredyty w stałych lub zmiennych ratach kapitałowych
Forma kredytu	Kredyty w rachunku bieżącym, kredyty w rachunku kredytowym, kredyty dyskontowe, kredyty pomostowe, kredyty akceptacyjne – jednorazowe, kredyty związane ze skupem faktur, kredyty w formie linii kredytowej nieodnawialnej oraz odnawialnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: K. Kozioł, R. Pitera, *Kredyt bankowy jako podstawa zewnętrznego finansowania małych i średnich przedsiębiorstw sektora usług*, „Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego. Towarzystwa Geograficznego”, 2018, nr 32 (2), s. 154, dostępny w: <https://doi.org/10.24917/20801653.322.10> [dostęp: 10.08.2024 r.]

W przypadku przedsiębiorstw najczęściej wyróżnia się dwa rodzaje kredytów związanych z celem, na jaki pozyskane środki pieniężne miałyby zostać przeznaczone. Są to kredyty inwestycyjne i obrotowe. Kredyty inwestycyjne udzielane są, aby sfinansować zaplanowane inwestycje (np. rozbudowę przedsiębiorstwa,

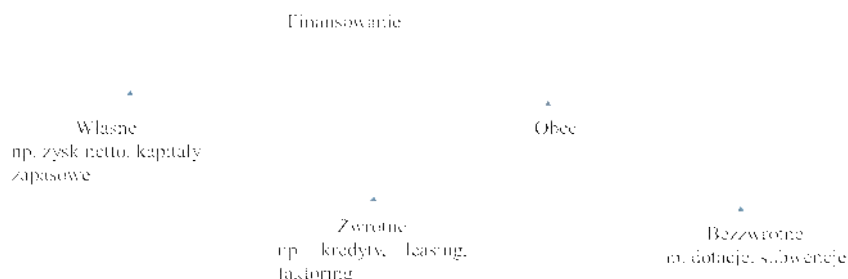
⁶ K. Kozioł, R. Pitera, *Kredyt bankowy jako podstawa zewnętrznego finansowania małych i średnich przedsiębiorstw sektora usług*, „Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego. Towarzystwa Geograficznego”, 2018, nr 32 (2), s. 154, dostępny [w:] <https://doi.org/10.24917/20801653.322.10> [dostęp: 10.08.2024 r.].

modernizację czy stworzenie nowej linii produkcyjnej). Natomiast kredyty obrotowe służą finansowaniu bieżącej działalności przedsiębiorstwa. Mogą one zostać przeznaczone na np. wypłatę wynagrodzeń pracownikom lub uregulowanie zobowiązań⁷.

2. KREDYT BANKOWY JAKO ŹRÓDŁO FINANSOWANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Wszystkie przedsiębiorstwa, niezależnie od ich wielkości czy zakresu działalności potrzebują źródeł finansowania. Formy i rozmiary owego finansowania są zależne od możliwości i potrzeb podmiotu gospodarczego. Do czynników decydujących o wyborze optymalnej formy finansowania zalicza się m.in.: wyniki finansowe przedsiębiorstwa, stopień kontroli akcjonariuszy, bieżący koszt kapitału, jakość kadry menedżerskiej, pozycja i ryzyko rynkowe przedsiębiorstwa, specyficzne cechy związane z branżą czy fazą rozwoju, w której znajduje się przedsiębiorstwo⁸.

Źródła finansowania przedsiębiorstw można podzielić na kilka sposobów, jednak najważniejszym z nich jest podział ze względu na własność kapitału⁹. Podział ten zaprezentowano na rysunku 1.

Rys. 1. Podział źródeł finansowania przedsiębiorstw ze względu na własność kapitału

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Związek Przedsiębiorców i Pracodawców, *Finansowanie biznesu w Polsce*, Warszawa 2017, s. 5-6, https://zpp.net.pl/wp-content/uploads/2017/08/ot0vdt_FinansowaniefirmwPolscewersjaelektroniczna.pdf [dostęp: 10.08.2024 r.]

⁷ B. Korzeniewska, *Kredyt w przedsiębiorstwie*, „Zeszyty Naukowe PWSZ w Płocku. Nauki Ekonomiczne”, 2015, nr 2 (22), s. 166, <http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-0f3d0002-8354-4f95-b619-2ed732fea862> [dostęp: 10.08.2024 r.].

⁸ J. Grzywacz, A. Jabłońska, *Tradycyjne i alternatywne możliwości finansowania małych i średnich przedsiębiorstw*, „Zeszyty Naukowe PWSZ w Płocku, Nauki Ekonomiczne”, 2013, nr 17, s. 22, <https://czasopisma.mazowiecka.edu.pl/index.php/ne/article/view/230> [dostęp: 10.08.2024 r.].

⁹ Związek Przedsiębiorców i Pracodawców, *Finansowanie biznesu w Polsce*, Warszawa 2017, s. 5, https://zpp.net.pl/wp-content/uploads/2017/08/ot0vdt_FinansowaniefirmwPolscewersjaelektroniczna.pdf [dostęp: 10.08.2024 r.].

W literaturze przedmiotu istnieje również wiele innych podziałów źródeł finansowania przedsiębiorstw opartych na różnych kryteriach. Wśród nich warto wyróżnić:

1. Źródło pochodzenia kapitału – wewnętrzne i zewnętrzne;
2. Czas dysponowania określonym kapitałem – krótkoterminowe i długoterminowe;
3. Cel finansowania – pierwotne, bieżące, inwestycyjne (związane z rozwojem przedsiębiorstwa)¹⁰.

Najpopularniejszym zewnętrznym źródłem finansowania przedsiębiorstw są kredyty i pożyczki. Wybór kredytodawcy determinują liczne czynniki, które decydują o atrakcyjności oferty bankowej. Zalicza się do nich m.in.: koszt kredytu, czas procedury kredytowej, kwotę udostępnianego kredytu, okres jego wykorzystywania czy zabezpieczenia oczekiwane przez banki. Niewątpliwie jedną z najważniejszych dla przedsiębiorstw determinant jest koszt kredytu, na którego wysokość składają się następujące czynniki: koszty bezpośrednie (stawka oprocentowania, marża bankowa), koszty pośrednie (provizje bankowe, opłata za rozpatrzenie wniosku), pozostałe koszty pozabankowe (koszty sporządzenia dokumentacji kredytowej, koszty prawnych zabezpieczeń kredytu), metody naliczania odsetek czy sposoby spłaty kredytu¹¹.

Dla wielu przedsiębiorstw zaciągnięcie kredytu stanowi szansę na przetrwanie i rozwój na coraz bardziej konkurencyjnym rynku. Należy jednak pamiętać, że finansowanie tym źródłem działalności podmiotów gospodarczych niesie za sobą nie tylko liczne szanse, ale również i zagrożenia. Do korzyści wynikających z zaciągnięcia kredytu zalicza się: efekt dźwigni finansowej, utrzymanie kontroli nad przedsiębiorstwem przez obecnych właścicieli, czy przeciwdziałanie niedowartościowaniu akcji na rynku kapitałowym, poprzez redukcję kosztów informacyjnych związanych z pozyskiwaniem kapitału. Natomiast wśród zagrożeń należy wymienić: ryzyko bankructwa, wysokie stopy procentowe oraz koszty trudności finansowych¹².

Oferta kredytów i pożyczek dla przedsiębiorstw jest bardzo bogata. Banki starają się dostosować swoje produkty do możliwości i potrzeb klientów. Do banków, które oferują tę formę finansowania przedsiębiorstw zalicza się m.in. PKO BP, Bank Pekao S.A. oraz mBank. W każdym przypadku kredytobiorca, zanim uzyska kredyt lub pożyczkę, musi mieć zdolność kredytową oraz spełnić określone warunki. Przykładowe oferty banków zaprezentowane zostały w tabeli 3.

¹⁰ J. Grzywacz, A. Jabłońska, *Tradycyjne i alternatywne...*, op. cit., s. 23.

¹¹ P. Felis, *Dług bankowy jako przykład długu pośredniego*, [w:] J. Szlęzak- Matusiewicz, P. Felis (red.), *Finansowanie przedsiębiorstwa. Ujęcie teoretyczno- praktyczne*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2014, s. 72, <https://cor.sgh.waw.pl/handle/20.500.12182/689> [dostęp: 11.08.2024 r.].

¹² Ibidem, s. 84.

Tab. 3. Przykładowe oferty kredytów i pożyczek dla przedsiębiorstw w wybranych bankach

Nazwa kredytu	Przeznaczenie (cel)	Maksymalna kwota kredytu	Okres kredytowania
Bank PKO BP			
Kredyt inwestycyjny dla firm	Kredyt na finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych	Do 1 000 000 zł	Do 20 lat
Kredyt obrotowy dla firm	Dowolny cel związany z bieżącą działalnością firmy	Do 1 000 000 zł	Do 36 miesięcy
Kredyt ekologiczny	Kredyt ekologiczny przeznaczony na inwestycje obniżające zużycie energii w firmie (z dotacją od Banku Gospodarstwa Krajowego - BGK)	Brak danych	Do 20 lat
Pożyczka dla firm	Pożyczka na dowolny cel związany z działalnością gospodarczą w tym na spłatę zobowiązań kredytowych firmy	Od 5 000 zł do 1 000 000 zł	Brak danych
Pożyczka hipoteczna dla firm	Pożyczka na dowolny cel związany z prowadzoną działalnością gospodarczą	Do 2 000 000 zł	Do 15 lat
Pożyczka na start	Pożyczka na dowolny cel związany z działalnością gospodarczą	Do 100 000 zł	Do 60 miesięcy
Bank PKO S.A.			
Kredyt w rachunku bieżącym	Umożliwia pokrycie płatności wynikających z bieżącej działalności gospodarczej w sytuacji przejściowego braku własnych środków na rachunku bieżącym	Brak danych	Do 36 miesięcy
Odnawialny kredyt obrotowy	Jest on udzielany w celu zapewnienia środków na regulowanie zobowiązań wynikających z bieżącej działalności gospodarczej	Brak danych	Do 36 miesięcy
Nieodnawialny kredyt obrotowy	Jest on udzielany w celu zapewnienia środków na regulowanie zobowiązań wynikających z bieżącej działalności gospodarczej, szczególnie takich, które wymagają jednorazowego pomieszczenia nakładów	Brak danych	Do 60 miesięcy
Kredyt inwestycyjny	Może być on wykorzystywany do finansowania przedsięwzięć, których celem jest zwiększenie wartości majątku trwałego firmy	Brak danych	Do 10 lat Do 15 lat w przypadku nieruchomości
Pożyczka hipoteczna	Pożyczka na dowolny cel związany z prowadzoną działalnością gospodarczą	Brak danych	Do 120 miesięcy
mBank			
Kredyt hipoteczny	Ma on na celu sfinansowanie inwestycji w nieruchomości	Brak danych	Brak danych
Kredyt odnawialny	Zapewnia on finansowanie w sytuacji powtarzających się niedoborów płynności finansowej	Brak danych	Kredyt przyznawany jest na okres 12 miesięcy, z możliwością przedłużenia na następny okres
Kredyt obrotowy	Kredyt obrotowy ma na celu finansowanie bieżących potrzeb przy prowadzonej działalności	Brak danych	Do 36 miesięcy
Kredyt w rachunku bieżącym	Zapewnia przedsiębiorstwu dodatkową płynność	Brak danych	Brak danych
Kredyt inwestycyjny	Kredytem inwestycyjnym można sfinansować rozwój firmy, a także odnowić lub zmodernizować jej majątek trwały	Brak danych	Brak danych
Ekopożyczka dla firm	Pożyczka ta może zostać przeznaczona na inwestycje obniżające zużycie energii	Do 200 000 zł	Do 84 miesięcy
Letnia pożyczka dla firm	Pożyczka na dowolny cel związany z prowadzoną działalnością gospodarczą	Od 50 000 zł do 200 000 zł	Do 84 miesięcy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank PKO BP <https://www.pkobp.pl/firmy/kredyty/> [dostęp: 13.08.2024 r.], Bank Pekao SA, <https://www.pekao.com.pl/male-i-srednie-firmy/finansowanie-dzialalnosci.html#section-2> [dostęp: 13.08.2024 r.], mBank, <https://www.mbank.pl/firmy/kredyty/kredyty-i-pozyczki/>, <https://www.mbank.pl/msp-korporacje/> [dostęp: 13.08.2024 r.]

Aktualna oferta banków jest zróżnicowana. Najczęściej udzielane są kredyty obrotowe i inwestycyjne, ale banki oferują przedsiębiorstwom również kredyty hipoteczne czy kredyty i pożyczki na cele ekologiczne, do których zalicza się termomodernizację nieruchomości oraz zakup np.: oświetlenia LED, instalacji fotowoltaicznej, magazynów energii elektrycznej, samochodów z napędem hybrydowym i elektrycznym, pomp ciepła, stacji ładowania pojazdów elektrycznych, kotłów centralnego ogrzewania czy elektronicznych systemów zarządzania energią w budynkach.

Przedsiębiorstwa mają duży wybór jeśli chodzi o kredyty i pożyczki. Banki oferują produkty mające na celu wsparcie w chwilowym braku płynności, zapewnienie finansowania inwestycji czy pomoc w rozwoju przedsiębiorstwa. Należy pamiętać,

że szczegółowe warunki kredytów oraz pożyczek dla podmiotów gospodarczych, maksymalne kwoty oraz okresy kredytowania określone są indywidualnie. Uzależnione są one m.in. od: możliwości i potrzeb przedsiębiorstwa, specyfiki branży, poziomu ryzyka kredytowego przedsięwzięcia czy spodziewanych przychodów z inwestycji.

3. ANALIZA FINANSOWANIA PRZEDSIĘBIORSTW KREDYTEM BANKOWYM

Kluczowym źródłem finansowania przedsiębiorstw, obok kapitałów własnych, są kredyty bankowe. Kredyt zaciągnięty w sposób prawidłowy jest nie tylko instrumentem finansującym bieżącą działalność operacyjną lub inwestycyjną przedsiębiorstwa, ale staje się również istotnym elementem jego rozwoju¹³. W tabeli 4. przedstawione zostały wielkości kredytów udzielonych przedsiębiorstwom w latach 2018-2023.

Tab. 4. Wartość kredytów udzielonych przedsiębiorstwom w latach 2018-2023 (w mln zł, stan na dzień 31 grudnia)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Przedsiębiorstwa ogółem	372 615	383 193	366 938	384 963	423 374	411 453
Duże przedsiębiorstwa	167 410	177 974	169 310	196 321	215 474	180 641
MŚP	205 205	205 219	197 627	188 641	207 901	230 812

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: NBP, Dane finansowe sektora bankowego, <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/dane-finansowe-sektora-bankowego/> [dostęp: 11.08.2024 r.]

W analizowanym okresie wśród kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorstwom największe znaczenie miały kredyty dla sektora MŚP. Zadłużenie tego sektora wynosiło średnio prawie 53% wartości kredytów zaciąganych przez przedsiębiorstwa. Jedynie w latach 2021-2022 zadłużenie dużych przedsiębiorstw było wyższe niż sektora MŚP.

Porównując dane z roku 2018 i 2023, można zaobserwować wzrostową tendencję zadłużenia przedsiębiorstw. Największy wzrost dotyczył wartości kredytów dla sektora MŚP i wyniósł w 2023 roku prawie 12,5% w porównaniu do roku 2018.

Najczęściej przedsiębiorstwom udzielane są kredyty operacyjne lub inwestycyjne. Udział wielkości kredytów poszczególnych rodzajów pozyskanych przez duże przedsiębiorstwa i MŚP w okresie 2018-2023 przedstawiony został w tabeli 5.

¹³ M. Wilczyńska, *Kredyt bankowy jako zewnętrzne źródło finansowania dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność gospodarczą*, „Przedsiębiorstwo i Region”, 2016, nr 8, s. 39, <https://doi.org/10.15584/pir.2016.8.4> [dostęp: 10.08.2024 r.].

Tab. 5. Udział wartości poszczególnych rodzajów kredytów udzielonych przedsiębiorstwom w latach 2018-2023 (w %, stan na grudzień)

	Duże przedsiębiorstwa				MŚP			
	Kredyty operacyjne	Kredyty inwestycyjne	Kredyty na nieruchomości	Inne należności	Kredyty operacyjne	Kredyty inwestycyjne	Kredyty na nieruchomości	Inne należności
2018	42,12	38,26	12,83	6,78	36,08	29,55	23,83	10,55
2019	40,10	40,55	12,74	6,61	37,55	30,12	22,98	9,34
2020	35,22	44,08	14,92	5,78	34,13	32,46	23,91	9,50
2021	39,70	43,07	11,46	5,78	36,87	30,19	23,77	9,17
2022	40,93	41,28	12,34	5,45	38,82	30,40	21,43	9,36
2023	42,07	44,57	8,46	4,90	37,75	33,03	22,81	6,42

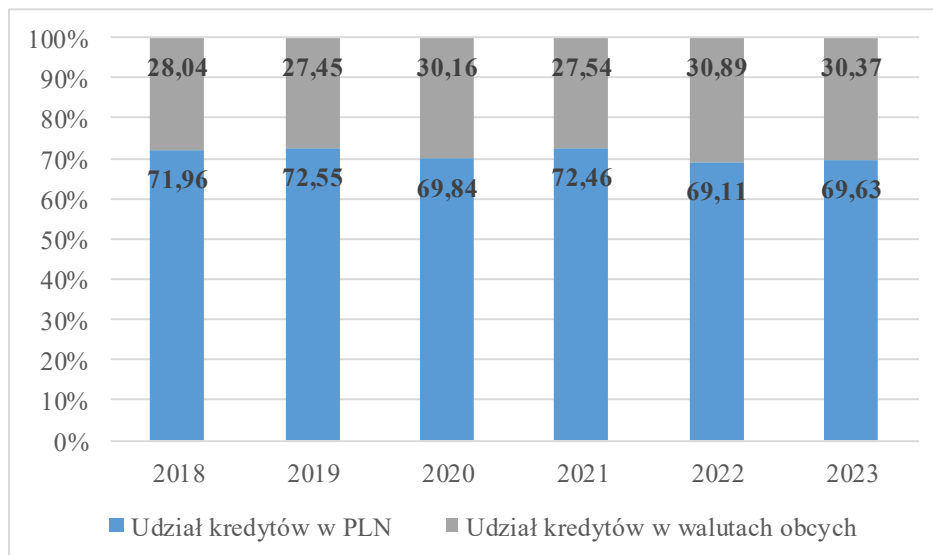
Źródło: Obliczenia własne na podstawie: NBP, Dane finansowe sektora bankowego, dostępny <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/dane-finansowe-sektora-bankowego/> [dostęp: 11.08.2024 r.]

W przypadku dużych przedsiębiorstw największy udział w wartości zaciągniętych kredytów w analizowanym okresie miały kredyty inwestycyjne (średnio 41,97%). Wyjątek stanowi 2018 rok. Wówczas kredyty operacyjne stanowiły 42,12% zadłużenia. W okresie 2018-2023 kredyty na nieruchomości oraz inne należności stanowiły średnio kolejno 12,12% i 5,88%.

W przypadku sektora MŚP w analizowanym okresie kredyty operacyjne miały największy udział w zadłużeniu. Wynosił on średnio ok. 37%. Najniższy udział dotyczył kredytów na nieruchomości (23,12%) i innych należności (9,06%). Natomiast udział kredytów inwestycyjnych wykazywał tendencję wzrostową i wynosił średnio ok. 31%.

Kredyty walutowe stają się w Polsce coraz popularniejsze. Wynika to z niższych stóp procentowych owych kredytów. Ten rodzaj kredytów wiąże się z licznymi zaletami, do których niewątpliwie zalicza się oparte na niższych stopach zagranicznych, w porównaniu do kredytów zaciągniętych w walucie krajowej. Skutkuje to niższymi ratami odsetkowymi i mniejszym zadłużeniem ogólnym. Kolejną zaletą tego typu kredytów jest możliwość przewalutowania kredytu w wybranym momencie, po uprzedniej analizie opłacalności. Z zaciągnięciem kredytu w obcej walucie wiążą się również zagrożenia. Najważniejszym z nich jest ryzyko walutowe, które można określić jako prawdopodobieństwo pogorszenia się sytuacji finansowej przedsiębiorstwa na skutek niekorzystnych zmian kursów walutowych¹⁴. Udział kredytów w walucie krajowej i obcej w ogólnym zadłużeniu przedsiębiorstw zostały przedstawione na rysunku 2.

¹⁴ B. Korzeniewska, *Kredyt w przedsiębiorstwie...*, op. cit., s. 168.

Rys. 2. Udział wartości kredytów w walucie krajowej i obcej w wartości kredytów udzielonych przedsiębiorstwom ogółem w latach 2018-2023 (w %, stan na grudzień)

Źródło: Opracowanie i obliczenia własne na podstawie: NBP, Dane finansowe sektora bankowego, dostępny w: <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/dane-finansowe-sektora-bankowego/> [dostęp: 11.08.2024 r.]

W analizowanym okresie na ogólne zadłużenie przedsiębiorstw składały się głównie kredyty w walucie krajowej. Ich udział wyniósł średnio 70,92%. Natomiast udział kredytów w walucie obcej w latach 2018-2023 wyniósł średnio ok. 29%. Porównując dane z roku 2018 i 2023 można zaobserwować spadek udziału kredytów w walucie krajowej o ponad 2 punkty procentowe.

PODSUMOWANIE

Kredyt bankowy jest ważnym źródłem finansowego wsparcia przedsiębiorstw w Polsce. Umożliwia on pokrycie zarówno bieżącej działalności, zobowiązań, jak i finansowanie inwestycji niezbędnych do rozwoju podmiotu gospodarczego. Na rynku funkcjonuje wiele banków, które mają w swojej ofercie różne rodzaje kredytów i pożyczek dla firm. Przedsiębiorstwa najczęściej korzystają z kredytów operacyjnych oraz inwestycyjnych. W latach 2018-2023 wartość zaciąganych przez przedsiębiorstwa kredytów wykazywała tendencję wzrostową. W przypadku dużych przedsiębiorstw największy udział w wartości zaciąganych kredytów miały kredyty inwestycyjne. W przypadku sektora MŚP największy udział dotyczył kredytów operacyjnych. W analizowanym okresie na ogólne zadłużenie przedsiębiorstw w Polsce składały się głównie kredyty w walucie krajowej.

BIBLIOGRAFIA

1. Bank Pekao SA, <https://www.pekao.com.pl/male-i-srednie-firmy/finansowanie-dzialalnosci.html#section-2> [dostęp: 13.08.2024 r.].
2. Bank PKO BP <https://www.pkobp.pl/firmy/kredyty/> [dostęp: 13.08.2024 r.].
3. Felis P., *Dług bankowy jako przykład długu pośredniego*, [w:] Szlęzak-Matusiewicz J., Felis P. (red.), *Finansowanie przedsiębiorstwa. Ujęcie teoretyczno-praktyczne*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2014, <https://cor.sgh.waw.pl/handle/20.500.12182/689> [dostęp: 11.08.2024 r.].
4. Grzywacz J., Jabłońska A., *Tradycyjne i alternatywne możliwości finansowania małych i średnich przedsiębiorstw*, „Zeszyty Naukowe PWSZ w Płocku, Nauki Ekonomiczne”, 2013, nr 17, <https://czasopisma.mazowiecka.edu.pl/index.php/ne/article/view/230> [dostęp: 10.08.2024 r.].
5. Iwanicz-Drozdowska M. et. al. 2017. *Bankowość, instytucje, operacje, zarządzanie*, Warszawa: Poltext.
6. Korzeniewska B., *Kredyt w przedsiębiorstwie*, „Zeszyty Naukowe PWSZ w Płocku. Nauki Ekonomiczne”, 2015, nr 2 (22), dostępny [w:] <http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-0f3d0002-8354-4f95-b619-2ed732fea862> [dostęp: 10.08.2024 r.].
7. Koziół K., Pitera R., *Kredyt bankowy jako podstawa zewnętrznego finansowania małych i średnich przedsiębiorstw sektora usług*, „Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego”, 2018, nr 32 (2), dostępny [w:] <https://doi.org/10.24917/20801653.322.10> [dostęp: 10.08.2024 r.].
8. mBank, <https://www.mbank.pl/firmy/kredyty/kredyty-i-pozyczki/>, <https://www.mbank.pl/msp-korporacje/> [dostęp: 13.08.2024 r.].
9. NBP, Dane finansowe sektora bankowego, dostępny [w:] <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/dane-finansowe-sektora-bankowego/> [dostęp: 11.08.2024 r.].
10. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, Dz.U. z 1997 r., Nr 140, poz. 939, dostępny [w:] <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19971400939/U/D19970939Lj.pdf> [dostęp: 10.08.2024 r.].
11. Wilczyńska M., *Kredyt bankowy jako zewnętrzne źródło finansowania dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność gospodarczą*, „Przedsiębiorstwo i Region”, 2016, nr 8, dostępny [w:] <https://doi.org/10.15584/pir.2016.8.4> [dostęp: 10.08.2024 r.].
12. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców, *Finansowanie biznesu w Polsce*, Warszawa 2017, dostępny [w:] https://zpp.net.pl/wp-content/uploads/2017/08/ot0vdt_FinansowaniefirmwPolscewersjalelektroniczna.pdf [dostęp: 10.08.2024 r.].

THE IMPORTANCE OF BANK LOANS AS A SOURCE OF FINANCING FOR ENTERPRISES IN POLAND

Abstract

The aim of the article is to analyze the financing of enterprises with credit in Poland in the years 2018-2023. This publication presents the essence of bank credit. In addition, the division of financing sources and factors determining their selection are discussed. The offer of credits and loans for enterprises of three selected banks is also presented. Finally, statistical data on the value of loans granted to enterprises in the years 2018-2023 is analyzed.

Keywords: sources of financing, bank loan, working capital loan, investment loan, enterprise.